

Charta práv sportovce

ÚČEL

Zajistit, aby byla antidopingová práva *sportovců* jasně definovaná, přístupná a obecně uplatnitelná.

PREAMBULE

Jedním z cílů Světového antidopingového Kodexu (*Kodexu*) a Světového antidopingového programu je ochránit základní právo *sportovců* na účast ve sportu bez dopingu, a tím podporovat a chránit zdraví, spravedlnost a rovnou příležitost *sportovců* v celosvětovém měřítku.

Zajistit, aby *sportovci* měli příslušná práva a byli si těchto práv vědomi, je životně důležité pro úspěch čistého sportu. Práva *sportovců* jsou zmíněna napříč celým *Kodexem* a *Mezinárodními standardy*.

Návrh této Charty byl koncipován po rozsáhlých konzultacích se *sportovci* z celého světa a obsahuje ta práva, která *sportovci* identifikovali jako pro ně zvláště důležitá. Nezahrnuje všechna práva sportovců. Tato Charta není právním dokumentem. Zákonnými právy *sportovců* se v antidopingovém kontextu rozumějí pouze ta práva, která jsou uvedena v *Kodexu* a *Mezinárodních standardech*, a to bez ohledu na to, jak je tato Charta popisuje. V případě rozporuplných interpretací vždy převažují ustanovení *Kodexu* a *Mezinárodních standardů*.

Tato Charta byla schválena, na doporučení Komise *sportovců WADA*, Výkonným výborem *WADA*. Změny této Charty se mohou provádět na doporučení Komise *sportovců WADA*, předložené Výkonnému výboru *WADA*.

Tato Charta sestává ze dvou částí. Část 1 uvádí práva, která jsou zakotvena v *Kodexu* a *Mezinárodních standardech*. Část 2 stanoví doporučená práva sportovců. Ta se nenacházejí v *Kodexu* ani *Mezinárodních standardech*, ale jedná se o práva, která by podle samotných *sportovců* měly *antidopingové organizace* přijmout na základě praxe.

ČÁST 1 - Práva

Práva uvedená v Části 1 této Charty, která *sportovcům* náleží na základě *Kodexu* a *Mezinárodních standardů*.

1.0 Rovnost příležitostí

Sportovci mají právo rovné příležitosti při sportovním výkonu, při tréninku, v *soutěžích*, a to bez účasti dopujících *sportovců*, resp. *doprovodného personálu sportovců* či ostatních osob či *antidopingových organizací*, které jinak porušují antidopingová pravidla a požadavky. (*Kodex*, *Mezinárodní standardy*)

2.0 Spravedlivé testovací programy

Sportovci mají právo na spravedlivé *testovací* programy implementované způsobem, který zajistí testování *sportovců* všech zemí v souladu s *Kodexem* a *Mezinárodními standardy*. (*Kodex*, *Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování*, *Mezinárodní standard pro dodržování Kodexu Signatář*)

3.0 Lékařská péče a ochrana zdraví

Sportovci mají právo nebýt vystaveni jakémukoli nátlaku k doping, který ohrožuje jejich zdraví, ať už se jedná o nátlak fyzický či psychický.

Sportovci mají právo zažádat o udělení *terapeutické výjimky* (umožňující *sportovcům* při zhoršeném zdravotním stavu a se zdokumentovaným onemocněním, užívat *zakázanou látku*, resp. *zakázanou metodu*) v souladu s *Kodexem* a *Mezinárodním standardem pro terapeutickou výjimku*. (Článek 4.4 *Kodexu*)

4.0 Právo na spravedlnost

Sportovci mají právo na spravedlnost včetně práva být přítomni jednání, práva na jednání v přiměřeném termínu, a to před spravedlivým, nestranným a *pracovně nezávislým* rozhodovacím orgánem, který ve věci včasné a odůvodněně rozhodne a uvede důvody vedoucí k danému rozhodnutí.

V případě odvolání má *sportovec* právo na spravedlivý, nestranný a institucionálně nezávislý rozhodovací orgán, právo nechat se na vlastní náklady zastupovat právním zástupcem a na včasné, písemné a odůvodněné rozhodnutí. (Články 8 a 13 *Kodexu*, *Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky*)

5.0 Právo na odpovědnost

Sportovci mají právo na to, aby jakákoli *antidopingová organizace* s jurisdikcí nad nimi, nesla prostřednictvím mechanismů odpovědnost za své zásahy či opominutí a *sportovci* musí být umožněno nahlásit případný nesoulad s *Kodexem*, který podle něho existuje, a to příslušné osobě nebo *antidopingové organizaci*. (*Kodex*, *Mezinárodní standard pro dodržování Kodexu signatáři*)

6.0 Práva oznamovatele

Sportovci mají právo na využití přístupu do anonymního systému k oznámení jakéhokoliv případného porušení antidopingových pravidel ze strany *sportovců*, *doprovodného personálu sportovců* i dalších osob, nebo neplnění povinností ze strany *antidopingových organizací*.

Sportovci mají právo nahlašovat prostřednictvím systému případy možného porušení antidopingových pravidel či neplnění povinností a nebýt při tom vystavováni hrozbám či zastrašování vedenému s cílem odradit je od nahlašování v dobré víře a dále mají právo nebýt vystavováni odplatě za poskytování takového svědectví či informací v dobré víře. (Článek 2.11 *Kodexu*)

7.0 Právo na osvětu

Sportovci mají právo, aby se jim ze strany *antidopingových organizací* dostávalo osvěty a informací. (Článek 18 *Kodexu*, *Mezinárodní standard pro vzdělávání*)

8.0 Právo na ochranu údajů

Sportovci mají právo na spravedlivé, legitimní a bezpečné zacházení se svými osobními údaji ze strany *antidopingových organizací*, které tyto údaje shromažďují, používají a sdílejí, včetně práva být informováni o způsobu jejich zpracování, práva přístupu k nim a na požádání i práva na jejich výmaz, pokud již neslouží k antidopingovému účelu. (Články 5.5 a 14.6 *Kodexu* a *Mezinárodní standard* na ochranu privátních a osobních údajů)

9.0 Právo na náhradu

Sportovec má právo vymáhat náhradu škody na jiném *sportovci* či jiné osobě, jejíž jednání tohoto *sportovce* poškodilo v důsledku porušení některého antidopingového pravidla. Vymáhání náhrady škody je nutno provádět v souladu se zákony a předpisy, případně platnými v příslušné zemi, i když se na ni *Kodex* nevztahuje. (*Kodex*, poznámka k článku 10.10)

Prize money, které *antidopingová organizace* získala zpět od sankcionovaného *sportovce*, musí být s vynaložením přiměřeného úsilí této *antidopingové organizace* přerozděleny těm *sportovcům*, kteří by na ni měli nárok, kdyby *sportovec*, jemuž propadla, nesoutěžil. (Článek 10.11 *Kodexu*)

10.0 Práva chráněných osob

Sportovcům, kteří jsou definováni jako *chráněné osoby* ve smyslu *Kodexu*, náleží další způsoby ochrany vzhledem k jejich věku či chybějící právní způsobilosti, a to i při posuzování jejich *selhání*. *Povinné zveřejnění* se u nich nevyžaduje. (Článek 14.3.7 *Kodexu*)

11.0 Práva při odběru vzorků

Sportovec podléhající povinnému odběru vzorků má právo ověřit totožnost *příslušníka dopingové kontroly*, právo požádat o doplňující informace o postupu odběru vzorků, právo být informován o oprávnění, na základě kterého má být odběr vzorků proveden, o typu odběru vzorků a případných podmínkách, které je nutno dodržet před vlastním odběrem vzorků, právo na přiměřené zavodnění organismu (pokud poskytl vzorek, který nesplňuje požadavky na vhodnou specifickou hustotu pro analýzu), právo být doprovázen zástupcem, právo opozdit se v příchodu do místnosti *dopingové kontroly* v odůvodněných případech, právo být informován o svých právech a povinnostech, právo zdokumentovat případné pochybnosti o provedeném postupu a právo obdržet kopii záznamů o odběru vzorků. (*Mezinárodní standard pro testování a vyšetřování*)

12.0 Právo na analýzu vzorku B

V případě *pozitivního laboratorního nálezu (AAF)* jako výsledku analýzy vzorku A má příslušný *sportovec* právo požádat o analýzu vzorku B ve smyslu ustanovení *Kodexu* a *Mezinárodních standardů*. (Články 2.1.2, 6.7 a 7.2 *Kodexu*, *Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky*, *Mezinárodní standard pro laboratoře*)

Pokud se analýzou vzorku B nepotvrdí nález ze vzorku A, pak je příslušnému *sportovci*, kterému byla *pozastavena činnost*, podle okolností dovoleno zúčastnit se následujících *soutěží* v rámci určité *akce*. V závislosti na příslušných pravidlech mezinárodní federace může být příslušný *sportovec* v případě *týmového sportu*, pokud jeho tým stále ještě *soutěží*, schopen zúčastnit se i budoucích *soutěží*. (Články 7.2 a 7.4.5 *Kodexu*, *Mezinárodní standard pro nakládání s výsledky*)

13.0 Další nedotčená práva a svobody

Stávající právo či svoboda se nesmí zneplatnit ani omezit pouze proto, že toto právo či svoboda není zakotvena v Chartě nebo je v ní uvedena pouze zčásti.

14.0 Uplatňování a postavení

Nic v této Chartě nesmí žádným způsobem změnit způsob uplatňování *Kodexu* či *Mezinárodních standardů*, a to ani postavení *sportovců* dané těmito dokumenty.

ČÁST 2 – Doporučená práva *sportovců*

Práva *sportovců* doporučená v Části 2 neexistují v rámci oblasti antidopingu obecně. Nejedná se o práva z *Kodexu* ani z *Mezinárodních standardů*. Jsou to však práva, která by podle doporučení *sportovců* měla být přijata *antidopingovými organizacemi* a implementována v rámci organizačních struktur s cílem dalšího zintenzivnění ochrany čistého sportu, integrity systému a práv *sportovců*.

15.0 Právo na antidopingový systém bez korupce

Sportovci mají mít právo účastnit se tréninků a soutěží bez korupce či jakýchkoli jiných forem dopingové manipulace, která by mohla ovlivnit výsledky na sportovištích či při tréninku.

16.0 Právo účasti na řízení a rozhodování

Se *sportovci* je třeba konzultovat nově vytvářená či upravovaná antidopingová pravidla, která musí dodržovat. Je správné a spravedlivé, aby *sportovci* byli vyslyšeni a právo účasti na řízení jakýchkoli *antidopingových organizací*, jimž podléhají.

17.0 Právo na pomoc

Sportovci mají právo na právní pomoc při jednáních a odvolacích řízeních ve věci dopingů. V České republice pomáhá zvyšovat povědomí o boji proti dopingů, aktivně spolupracuje se sportovními subjekty a sportovci a spoluvytváří konstruktivní zpětnou vazbu v oblasti boje proti dopingů Komise sportovců Antidopingového výboru ČR. Negativní vlivy ve sportu má v gesci Ombudsman Českého olympijského výboru, resp. místopředseda Národní rady pro sport.